

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПОРОДИЦЕ,
ОМЛАДИНЕ И СПОРТА**

УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ ВОЛОНТЕРСКЕ КЊИЖИЦЕ

Бања Лука, јул 2014. године

I УВОД

Волонтирање је на основу Закона о волонтирању активност од општег интереса за Републику Српску којом се доприноси побољшању квалитета живота, активном укључивању грађана у друштвене процесе и развоју хуманијег и равноправнијег демократског друштва. Волонтирање је организована добровољна активност или пружање услуге или обављање активности у циљу опште, заједничке добробити или добробити другог лица, без исплате новчане накнаде или потраживања друге имовинске користи, осим ако овим законом није другачије одређено. Закон дефинише да се волонтирањем стичу искуства и вјештине потребне и корисне за активно учешће у друштву, лични развој и опште добро. Поред осталих Законом дефинисаних права, волонтери имају право евидентирања свог волонтерског искуства у јединственом образцу волонтерске књижице, а у којем се поред ових искустава, могу евидентирати и компетенције стечене волонтирањем.

Примјена сопствених знања и талената у обликовању сопствених судбина је једна од нових и веома битних елемената за свеукупни друштвени развој. Волонтирање је један од начина стицања искуства, знања и вјештина, а вредновање истих је блиско везано за концептом цјеложивотног учења, па се самим тим волонтирање и сматра једним од начина остварења овог концепта. Велики број европских земаља је у протеклих 20 година препознало волонтирање и осмислило и ставило у праксу механизме за препознавање стечених компетенција кроз волонтирање. Из тог разлога, битно је вредновати и евидентирати стечене компетенције, јер су исте значајне, не само за младе волонтере, него и друге старосне групе волонтера, а првенствено имајући у виду данашње изазове у области запошљавања и сталне потребе за личним усавршавањем коју намеће тржиште рада.

Волонтери и организатори волонтирања требају редовно вршити анализу, дефинисање и евиденцију стечених компетенција током волонтирања, а што има вишеструку корист, како за волонтера, у смислу да упознаје своје личне потенцијале и унапређује исте, тако и организатора волонтирања, у смислу његовог друштвеног препознавања као актера који вишеструко доприноси изградњи бољег друштва за све нас.

Упутство за попуњавање волонтерске књижице је намјењено како за организаторе волонтирања, тако и за саме волонтере. Упутство пружа неопходне информације, првенствено организаторима волонтирања, на који начин исправно водити евиденцију волонтерског ангажмана сваког појединачног волонтера и уносити ове податке у образац волонтерске књижице.

II ВОЛОНТЕРСКА КЊИЖИЦА

Законом о волонтирању је предвиђен јединствени образац за евидентирање волонтерског искуства под називом „волонтерска књижица“. Овај документ служи волонтерима за доказивање њиховог учествовања у волонтерским активностима.

Поред евидентирања учешћа у волонтерским активностима, волонтерска књижица омогућава и евидентирање похађаних неформалних едукација и стечених компетенција у вези са конкретним волонтерским активностима на којима је волонтер учествовао.

На овај начин се пружа подршка волонтерима да препознају сопствена знања и вјештине стечена током волонтирања, а која могу обогатити њихову биографију,

првенствено за потребе налажења запослења. Не мање битно, евидентирање стечених компетенција у волонтерској књижици доприноси и друштвеном препознавању неформалног и информалног учења током волонтирања, а самим тим представља и одличну прилику коришћења европског система вредновања и признавања кључних компетенција за цјеложивотно учење.

Волонтерска књижица је образац у коју се горе наведени подаци уносе искључиво везани за волонтирање које је обављено у складу са Законом о волонтирању.

III КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ ЦЈЕЛОЖИВОТНОГ УЧЕЊА И ВОЛОНТИРАЊЕ

Европска унија је утврдила кључне компетенције за цјеложивотно учење у Европи. Исти се оквир односи на све врсте образовања, па га користимо и за волонтерске програме кроз које се одвија неформално и информално учење појединаца и организација.

Европска унија је у сврху евидентирања, видљивости и препознавања искуства стеченог кроз волонтирање и неформално учење, увела неколико докумената:

- 2007. године представила је "YouthPass"¹, инструмент програма Млади у акцији за планирање, праћење, вредновање и признавање постигнућа у процесу неформалног учења за све учеснике у пројектима Програма, па тако и у пројектима Европског волонтерског сервиса.
- У земљама Европске уније користи се и "EuroPass мобилност"², документ у којем се евидентирају периоду учења или усавршавања које је особа провела у иностранству, а служи квалитетнијој процјени и препознавању искустава, вјештина и способности усвојених на тај начин у цијелој Европи.
- Тренутно је у припреми и документ "Europass искуство"³ који ће омогућавати појединцима да опишу и евидентирају стечене вјештине на радном мјесту или кроз друге облике неформалног или информалног учења попут стажирања или волонтирања.

Сва ова три документа су у складу с упутствима и мјерама из документа Европских препорука о вредновању неформалног и информалног учења⁴, који имају за циљ вредновање свих облика учења кроз искуство.

Постоји осам кључних компетенција за цјеложивотно учење:

1. комуникација на матерњем језику,
2. комуникација на страним језицима,
3. математичка компетенција и основне компетенције у технологији и природним наукама,
4. дигитална компетенција,
5. компетенција учити како учити,
6. социјална и грађанска компетенција,
7. иницијатива и предузетништво,
8. културна свијест и изражавање.

IV САДРЖАЈ ВОЛОНТЕРСКЕ КЊИЖИЦЕ

¹ <https://www.youthpass.eu/en/youthpass/>

² <http://europass.cedefop.europa.eu/en/documents/european-skills-passport/europass-mobility>

³ <http://europass.cedefop.europa.eu/en/documents/european-skills-passport>

⁴ <http://europass.cedefop.europa.eu/en/documents/european-skills-passport>

Волонтерска књижица је јединствени образац у виду документа у коју се уносе сви релевантни подаци везани за волонтерску активност у којој је волонтер учествовао. Подаци се уносе у оквиру три главне категорије:

1. Подаци везани за волонтерску активност,
2. Подаци везани за неформалну едукацију спроведену у вези са волонтерском активношћу и
3. Подаци везани за стечене компетенције током волонтерске активности.

Подаци везани за волонтерску активност

У оквиру ове категорије се уносе подаци везани за волонтерску активност и то:

- Пуни назив организатора волонтирања који је организовао волонтерску активност,
- Адреса, телефон и контакт особа организатора волонтирања,
- Временски период волонтирања укључујући и број дана и часова проведених на волонтерској активности,
- Кратак опис волонтерске активности и назив волонтерске позиције на којој је волонтер био ангажован,
- Име и презиме супервизора или водитеља волонтерске активности, његов/њезин потпис и печат организатора волонтирања.

Подаци везани за неформалну едукацију спроведену у вези са волонтерском активношћу

У оквиру ове категорије се уносе следећи подаци везани за неформалну едукацију спроведену током волонтерске активности:

- Назив неформалне едукације,
- Теме покривене неформалном едукацијом,
- Мјесто, вријеме и организатор неформалне едукације и
- Овјера и потпис супервизора или менаџера волонтерске активности.

Подаци везани за стечене компетенције током волонтерске активности

У оквиру ове категорије се уносе следећи подаци везани за стечене компетенције током волонтерске активности:

- Избор једне или више кључних компетенција у оквиру којих су стечена одређена знања и вјештине:
  1. комуникација на матерњем језику,
  2. комуникација на страним језицима,
  3. математичке компетенције и основне компетенције у технологији и природним наукама,
  4. дигиталне компетенције,
  5. компетенција „Учити како учити“,
  6. социјална и грађанска компетенција,
  7. иницијатива и предузетништво и
  8. културна свијест и изражавање.
- Опис знања и вјештине стечених током волонтерских активности и
- Избор нивоа знања и вјештине (5 нивоа: почетни, основни, средњи, напредни и експертни).

Сви горе наведени подаци се уносе у волонтерску књижицу након завршетка волонтерске активности и након извршене анализе стечених компетенција, ако их је било, а која се такође спроводи након завршетка волонтерске активности.

V КАКО ПРАТИТИ И ЕВИДЕНТИРАТИ СТЕЧЕНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ У ВОЛОНТЕРСКУ КЊИЖИЦУ

У циљу омогућавања да се знање и вјештине, које су кроз волонтерски ангажман подстицане, стечене или унапређене, јасно дефинишу у јединственом обрасцу волонтерске књижице, потребно је вршити процјену компетенција прије, током и након завршетка волонтерског ангажмана.

Током процеса планирања волонтерског програма, организатор волонтирања би требао да идентификује које конкретне компетенције могу бити стечене током реализације волонтерског програма од стране волонтера. У складу са тим, препоручљиво је да организатор волонтирања заједно са волонтером изврши анализу тих компетенција, тј. да ли волонтер већ посједује исте или не, те ако посједује, на којем нивоу. Ова анализа треба да послужи као основ за процјену компетенција након завршетка волонтирања, као и током волонтирања.

Организатор волонтирања законски обавезан да у писменој форми упозна волонтера са свим релевантним аспектима његовог волонтерског ангажмана. Ова писмена форма, која може бити и у виду волонтерског уговора у случајевима када то закон предвиђа, треба да укључи сљедеће компоненте:

1. Детаљан опис волонтерске позиције,
2. Методологија која ће бити коришћена у циљу подршке и праћење волонтерског ангажмана,
3. Методологија која ће бити коришћена у циљу редовног евидентирања запажања и пружање повратне информације волонтерима (нпр. путем индивидуалних и/или групних састанака с волонтерима) и
4. Методологија која ће бити коришћена у циљу процјене успјешности рада волонтера (нпр. путем разговора или упитника).

Током сталне комуникације између организатора волонтирања и волонтера важно је редовно пратити, те на крају волонтерског ангажмана и извршити анализу стечених компетенција, а која укључује сљедеће: нова знања и вјештине из различитих подручја које су волонтери стекли током волонтирања, нови начини рада у којима су учествовали, методе и приступе које су користили у обављању волонтерских активности те како су се носили с потешкоћама и изазовима током волонтирања. Такође, код већине волонтерских позиција присутне су различите "soft" (мекане) вјештине (нпр. тимски рад, комуникацијске вјештине, иницијативност, доношење одлука, рјешавање проблема и сл.) које волонтер може развити или унаприједити. Имајући у виду да су ови типови вјештина у данашњем окружењу веома битни, посебно из апскета запошљавања и самозапошљавања, организатор волонтера, заједно са волонтером, треба посветити посебну пажњу анализи и дефинисању истих.

Није нужно, а заправо је и тешко вјероватно, да ће волонтер стећи неко знање, развити способност, одговорност или став баш у свих 8 категорија компетенција које смо описали у претходном тексту. Препорука је да се волонтер и организатор волонтирања, у складу са описом волонтерске позиције, фокусирају на једну до неколико кључних компетенција и у тим категоријама јасно дефинишу компетенције стечене кроз волонтирање.

VI КАКО ТО ИЗГЛЕДА У ПРАКСИ - ПРАКТИЧНИ ПРИМЈЕРИ

КОМПЕТЕНЦИЈА	ИЗВОРНО ТУМАЧЕЊЕ	ИЗВОРНО ТУМАЧЕЊЕ У КОНТЕКСТУ ВОЛОНТИРАЊА	ПРАКТИЧНИ ПРИМЈЕРИ
<p>Комуникација на матерњем језику</p>	<p>Комуникација на матерњем језику је способност изражавања и тумачења појмова, мисли, осјећања, чињеница и мишљења, у усменом и писменом облику (слушање, говор, читање и писање) те комуникација на примјерен и креативан начин у пуном спектру друштвеног и културног контекста, у образовању и оспособљавању, на послу, код куће и у слободно вријеме.</p>	<p>Сарадња на активностима, пројектима или програмима организатора волонтирања омогућује особама развијање комуникацијских вјештина (способност размјене информација, способност комуникације са различитим људима, способност слушања другог) кроз нпр. разговор с другим учесницима, слање електронске поште различитим примаоцима и писање текста за плакат или брошуру, комуникација са члановима организације, упосленицима, другим волонтерима организације, писање дописа, припремање изјава за медије, комуникација са медијима, јасно усмено изражавање итд.</p>	<p>Назив волонтерске позиције: Промотор на инфо пулту волонтерског сервиса Послови и задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дијељење промотивног материјала • пружање информације грађанима о волонтирању, активностима волонтерског сервиса и могућностима волонтирања • комуникација са посјетитељима волонтерског сервиса <p>Писани опис стечених знања и вјештина: Волонтер је развио/унаприједио комуникацију и изражавање на матерњем језику путем комуникације и пружањем информација грађанима и посјетитељима волонтерског сервиса. Избор нивоа знања: У складу са заједничком евалуацијом од стране волонтера и организатора волонтирања може се одабрати један од 5 понуђених нивоа: почетни, основни, средњи, напредни и експертни.</p>
<p>Комуникација на страним језицима</p>	<p>Главне димензије вјештина комуницирања на страним језицима су генерално исте као и комуницирање на матерњем језику: засноване су на способности разумијевања, изражавања и тумачења појмова, мисли, осјећаја, чињеница и мишљења у усменом и писменом облику (слушање, говор, читање и писање), у примјереном</p>	<p>Током волонтирања у организацијама које имају међународну сарадњу, особе су у дотицају са другим језицима и културама те учешће у таквим активностима омогућује учење нових ријечи или израза на страним језицима те јача самопоуздање и сигурност у комуникацији на страном језику као и способност</p>	<p>Назив позиције: Координатор међународне сарадње Послови и задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • успостављање и развој међународне сарадње са истим или сродним организацијама • редовна комуникација са међународним партнерима на планирању и реализацији међународних активности/пројеката

	<p>опсегу друштвеног и културног контекста (у образовању и оспособљавању, на послу, код куће и у слободно вријеме), према жељама и потребама појединца. Ниво успјешности савладавања страног језика разликује се у односу на четири димензије (слушање, говор, читање и писање) као и у односу на разне језике, те у складу са друштвеном и културном поријеклу појединца, окружењу, потребама и/или интересима.</p>	<p>јасног писменог и усменог изражавања на страном језику. Уједно, различите волонтерске позиције које укључују комуникацију на страном језику (нпр. превођење различитих материјала од користи за организацију) омогућују учење нових ријечи или израза те доприносе развоју ове компетенције.</p>	<p>Писани опис стечених знања и вјештина: Волонтер је развио/унаприједио комуникацију и изражавање на страном језику путем комуникације и сарадње са међународним партнерима. Избор нивоа знања: У складу са заједничком евалуацијом од стране волонтера и организатора волонтирања, те тежином и захтјевима позиције, може се одабрати један од 5 понуђених нивоа: почетни, основни, средњи, напредни и експертни.</p>
<p>Математичка компетенција и основне компетенције у природним наукама и технологији</p>	<p>А. Математичка компетенција је способност развијања и примјене математичког размишљања у сврху рјешавања низа проблема у свакодневним ситуацијама. Надоградњом на добро владање бројкама, нагласак је на поступку и активности, као и на знању. Математичка вјештина укључује, у различитим степенима, способност и спремност кориштења математичких модела размишљања (логичког и просторног размишљања) и представљања (формуле, моделе, конструкције, графиконе, табеле и др.). Б. Компетенција у у области науке односи се на способност и спремност кориштења цјелокупног знања и метода које се користе за објашњавање природног свијета, како би се одредила питања и извукли закључци засновани на доказима. Компетенција из</p>	<p>А. Волонтери кроз, учешће у изради буџета активности и вођења рачуноводствене евиденције у рачунарским програмима за ту намјену стичу математичке вјештине, вјештине финансијског пословања и рачуноводствених услуга док се техничке вјештине могу стећи кроз регулирање електричних прикључака за компјутерску или музичку опрему, кориштење фотоапарата и камера, копир апарата, кориштење ЛЦД пројектора те друге опреме организатора волонтирања, као и одржавање овакве опреме. Б. Ово такође укључује способност рада са струјом и електроником, кречење, зидање, сналажење са техничком опремом. Волонтирање у подручју ове компетенције, занимљив је изазов рјешавања различитих проблема у активностима и пројектима те</p>	<p>А. Назив волонтерске позиције: Финансијски асистент Послови и задаци: <ul style="list-style-type: none"> • прикупљање, провјера и исплата трошкова пројектних активности • редовно ажурирање и праћење трошкова пројекта на релацији планирано - утрошено, те припрема периодичних и завршних финансијских извјештаја • редовно архивирање финансијске документације и припрема исте за књиговодство Писани опис стечених знања и вјештина: Волонтер је развио/унаприједио напредна знања и вјештине из области финансијског пословања. Избор нивоа знања: У складу са заједничком евалуацијом од стране волонтера и организатора волонтирања, те тежином и захтјевима позиције, као и успјешност реализације истих, може се одабрати један од 5 понуђених</p>

	<p>технологије се сагледава као примјена тог знања и метода приликом одговора на уочене људске жеље или потребе. Компетенције из природних наука и технологије укључују разумијевање промјена које узрокује људска активност и одговорност грађанина као појединца.</p>	<p>извођење логичких закључака свих врста у одређеним ситуацијама. Уколико је волонтер био укључен у процес стратешког планирања организације, ниво његове укључености и доприноса такођер се може описати у оквиру ове компетенције.</p> <p>Волонтери су већ научили научне појмове и идеје углавном кроз своје формално образовање. Искуство примјењивања и тестирање тих знања у новој ситуацији припада овој компетенцији. Наведено обухвата техничко предзнање као и приступе из друштвених наука. Све наведено посебно долази до изражаја у раду са различитим друштвеним групама (дјеца, млади, особе са инвалидитетом, особе са потешкоћама у развоју, старијим особама, бескућницима, зависницима о дроги и алкохолу итд.).</p>	<p>нивоа: почетни, основни, средњи, напредни и експертни.</p> <p>Б. Назив волонтерске позиције: Аудио/видео техничар Послови и задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • одржавање и припрема аудио/видео опреме за пројектне активности • анализа могућег унапређења и набавке потребне аудио/видео опреме <p>Писани опис стечених знања и вјештина: Волонтер је развио/унаприједио напредна знања и вјештине из области одржавања и употребе техничке опреме. Избор нивоа знања: У складу са заједничком евалуацијом од стране волонтера и организатора волонтирања, те тежином и захтјевима позиције, као и успјешност реализације истих, може се одабрати један од 5 понуђених нивоа: почетни, основни, средњи, напредни и експертни.</p>
<p>Дигитална компетенција</p>	<p>Дигитална компетенција укључује самосвјесно и критичко кориштење технологија информацијског друштва приликом рада, слободног времена и комуницирања. Подупиру је темељне вјештине информацијских и комуникацијских технологија: кориштење рачунара за проналажење, вредновање, чување, извођење, презентирање и размјену информација те комуницирање и судјеловање у сарадничким мрежама путем Интернета.</p>	<p>Зависно од вјештина и предзнања волонтера, она може користити или развити темељне способности кориштења Интернета и комуникације електронском поштом, као и способност израде и одржавање интернет презентација, PowerPoint презентација, припрема садржаја за Интернет и Facebook странице организатора волонтирања, припрема различитих садржаја за друштвене мреже организатора волонтирања,</p>	<p>Назив волонтерске позиције: Администратор интернет презентација Послови и задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • припрема и постављање информација (текст, видео, аудио) на интернет презентацији и друштвеним мрежама • анализа и унапређење алатки за интернет представљање и комуникацију <p>Писани опис стечених знања и вјештина:</p>

		<p>уопштено вјештине рада на рачунару (обрада текста, обрада слике, веб дизајн) или израда плаката користећи адекватан рачунарски програм за припрему; израда и припрема филма, фотографија итд.</p>	<p>Волонтер је развио/унаприједио напредна знања и вјештине из области интернет представљања и комуникације.</p> <p>Избор нивоа знања: У складу са заједничком евалуацијом од стране волонтера и организатора волонтирања, те тежином и захтјевима позиције, као и успјешност реализације истих, може се одабрати један од 5 понуђених нивоа: почетни, основни, средњи, напредни и експертни.</p>
<p>Компетенција учити како учити</p>	<p>"Учити како учити" је способност учења и истрајности у томе, организација сопственог учења укључујући ефикасно управљање временом и информацијама, појединачно и у групама. Ова компетенција укључује освијештеност о процесу учења и потребама, утврђивање расположивих могућности те способност уклањања препрека у циљу успјешног учења. Ова компетенција означава стицање нових знања и вјештина, њихово процесуирање и прилагођавање, као и тражење и кориштење усмјеравања.</p> <p>„Учити како учити” мотивира оне који уче на надоградњу претходног знања и животних искустава како би знање и вјештине користили и примијенили у разним контекстима: код куће, на послу, приликом образовања и оспособљавања. За способности појединца кључни су мотивација и самопоуздање.</p>	<p>Волонтер промишљањем (и у дијалогу са представником организатора волонтирања) о искуству волонтирања може препознати начин учења путем којег прима највише знања (нпр. разговор са другима, кроз самостално тражење података, похађањем радионица, учењем из туђег искуства, формалним учењем, вршњачким учењем, размјеном добре праксе унутар организације, повратном информацијом са учешћа на различитим догађањима и програмима усавршавања других волонтера и чланова и упосленика организације, рад у тиму, кроз примање повратне информације, кроз организацију, спровођење и судјеловање на едукативним радионицама из различитих области) и на тај начин постати свјестан сопственог начина учења.</p>	<p>Назив волонтерске позиције: Водитељ групе подршке женама обољелим од рака дојке</p> <p>Послови и задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пружање емотивне, практичне и психолошке подршке женама обољелим од рака дојке • припреме тема за састанке групе • посјете женама обољелим од рака дојке током хоспитализације те по повратку са болничког лијечења • преношење личног искуства суочавања и лијечења рака дојке <p>Писани опис стечених знања и вјештина: Волонтер је развио/унаприједио напредна знања и вјештине из области припреме и пружања психосоцијалне подршке женама обољелих од рака дојке.</p> <p>Избор нивоа знања: У складу са заједничком евалуацијом од стране волонтера и организатора волонтирања, те тежином и захтјевима позиције, као и успјешност реализације истих, може се одабрати један од 5 понуђених нивоа: почетни, основни, средњи,</p>

			напредни и експертни.
Социјална и грађанска компетенција	<p>Укључује личну, узајамну и интеркултурну способност и обухваћа све облике понашања који појединцима омогућавају учинковито и конструктивно судјеловање у друштвеном животу и раду, посебно у друштвима која постају све различитија, а по потреби и рјешавање сукоба. Повезана је са личним и друштвеним задовољством.</p> <p>Кључно је разумијевање кодекса понашања и обичаја у различитим окружењима у којима појединци дјелују. Грађанска вјештина појединцима омогућава цијеловито судјеловање у грађанском животу, темељем познавања друштвених и политичких појмова и структура те посвећености активном и демократском судјеловању.</p>	<p>Учешћем у волонтерским активностима особа може ову компетенцију освијестити и препознати те унаприједити или научити: способност стварања нових контаката, поштовање других људи, уважавање различитости, поштовања и мотивисања других, емпатија и саосјећање са другима, начин изражавања сопствених мишљења или критике, опхођење са другим људима, доношење одлука независно од мишљења околине, одговорност према задацима, познавање институција и политичких процеса везаних за област унутар које особа волонтира, кроз различите активности (нпр. активности заговарања и лобирања, организовање и спровођење едукативних радионица, заговарачке кампање) за различите друштвене групе (дјеца и млади, особе са потешкоћама у развоју, старије особе, особе са инвалидитетом).</p>	<p>Назив волонтерске позиције: Водитељ креативних радионица за дјецу и младе ометене у менталном развоју</p> <p>Послови и задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • осмишљавање и припрема креативних радионица • обука, припрема, координација и супервизија волонтера ангажованих у креативним радионицама • временско планирање радионица и информисање родитеља корисника о мјесту и времену одржавања радионица • припрема и подношење извјештаја о реализованим креативним радионицама <p>Писани опис стечених знања и вјештина: Волонтер је развио/унаприједио напредна знања и вјештине из области припреме и пружања креативних и едукативних активности за дјецу и младе ометене у менталном развоју.</p> <p>Избор нивоа знања: У складу са заједничком евалуацијом од стране волонтера и организатора волонтирања, те тежином и захтјевима позиције, као и успјешност реализације истих, може се одабрати један од 5 понуђених нивоа: почетни, основни, средњи, напредни и експертни.</p>

<p>Иницијативност и предузетништво</p>	<p>Иницијативност и предузетништво односи се на способност појединца да идеје претвори у дјело. Укључује креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност планирања и управљања пројектима ради остваривања циљева. То појединцима даје подршку не само у свакодневном животу код куће и унутар друштва, већ и на радном мјесту будући да су свјесни контекста својег рада и способни су искористити прилике, а то је темељ специјализованих вјештина и знања потребних онима који успостављају или доприносе друштвеним и комерцијалним активностима. Наведено треба укључивати освијештеност о етичким вриједностима и промицање доброг управљања.</p>	<p>Учешће у активностима и на пројектима организације, омогућује волонтерима да изнесу своје идеје те их охрабрује да их сами остваре чиме се, између осталог, потиче развој вјештина вођења. Уколико организатор волонтирања има за то могућности, волонтери имају прилику давати додатне приједлоге или претварати идеје у праксу уз подршку организатора волонтирања, потицати и мотивисати друге чланове тима на нове задатке и активности, на организовање различитих догађаја (концерти, скупови, конференције, волонтерске акције), иницирати промјене у тиму који ради на спровођењу активности. Уједно, делегирати и организовати догађаје и задатке унутар спровођења различитих активности. Уколико је волонтер укључен у поједине активности организације или одређеног пројекта, волонтер може, с временом, преузети дио пројектног циклуса, попут планирања, припреме или процјене успјешности пројекта или чак цјелокупно управљање. Волонтери могу судјеловати у иницирању, планирању и припреми нових пројеката чиме се могу развијати способности широког сагледавања ствари те суочавања са промјенама, препознавања и рјешавања проблема, способност делегирања задатака, вођења активности, иницијатива и развијања предузетничког духа.</p>	<p>Назив волонтерске позиције: Менаџер развоја (<i>fundraiser</i>)</p> <p>Послови и задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • осмишљавање и иницирање пројектних идеја, те уклапање истих у пројектне форме потенцијалних донатора • редовна комуникација, размјена идеја и информација са осталим особљем у циљу анализе могућности и капацитета организације за специфичне пројектне идеје • подношење мјесечних извјештаја о реализованим активностима <p>Писани опис стечених знања и вјештина: Волонтер је развио/унаприједио напредна знања и вјештине из области пројектног менаџмента и намицања средстава у интересним областима организатора волонтирања.</p> <p>Избор нивоа знања: У складу са заједничком евалуацијом од стране волонтера и организатора волонтирања, те тежином и захтјевима позиције, као и успјешност реализације истих, може се одабрати један од 5 понуђених нивоа: почетни, основни, средњи, напредни и експертни.</p>
---	---	---	--

<p>Културна свијест и изражавање</p>	<p>Цијенити важност креативног изражавања идеја, искустава и осјећаја кроз разне медије, укључујући музику, примјењене умјетности, књижевност и визуелне умјетности.</p>	<p>Ако волонтери промишљају о различитим културним традицијама, понашању у општим или специфичним ситуацијама, велики се напредак у учењу може остварити кроз освјешћивање о разликама и сличностима. То може укључивати велик напредак у учењу везано уз културну освијештеност и начин на који се односимо према новим контекстима. У неким активностима и појединачним пројектима, волонтери често развију креативне облике изражавања како би остварили контакте са другима или како би промишљали о искуствима. Уједно, у различитим волонтерским активностима, волонтери имају могућност развијати различите умјетничке способности, вјештине самосталне израде предмета који су често повезани са различитим културама и обичајима.</p>	<p>Назив волонтерске позиције: Организатор етнографске изложбе</p> <p>Послови и задаци:</p> <ul style="list-style-type: none"> • прикупљање етнографских предмета са подручја Крајине • осмишљавање изложбе етнографских предмета • категоризирање и означавање прикупљених етнографских предмета <p>Писани опис стечених знања и вјештина: Волонтер је развио/унаприједио напредна знања и вјештине из области културне баштине Крајине, те планирања и реализације културних активности у виду изложби.</p> <p>Избор нивоа знања: У складу са заједничком евалуацијом од стране волонтера и организатора волонтирања, те тежином и захтјевима позиције, као и успјешност реализације истих, може се одабрати један од 5 понуђених нивоа: почетни, основни, средњи, напредни и експертни.</p>
---	--	--	---